

ΠΑΝΔΗΜΟΣ

ΠΑΝΤΕΙΑΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ “ΠΑΝΔΗΜΟΣ”

2^η ΕΚΔΟΣΗ
ΑΘΗΝΑ, 2025

Περιεχόμενα

1	Γενικές αρχές	2
1.1	Σκοπός και αποστολή	2
1.2	Θεσμικό πλαίσιο	2
1.3	Διαχείριση και διοικητική εποπτεία.....	3
2	Πολιτική ανάπτυξης περιεχομένου	3
2.1	Κοινότητες και συλλογές της Πανδημού	3
2.1.1	Υποχρεωτική κατάθεση.....	4
2.1.2	Προαιρετική κατάθεση.....	5
2.1.3	Κριτήρια αποδοχής	5
2.1.4	Μη επιλέξιμο περιεχόμενο.....	5
2.2	Μορφότυποι αρχείων και μέγεθος.....	6
3	Πολιτική δεδομένων / μεταδεδομένων - Διαλειτουργικότητα	6
4	Πολιτική πνευματικών δικαιωμάτων	7
4.1.	Κατοχή πνευματικών δικαιωμάτων	7
4.2.	Όροι χρήσης και διάθεσης	8
4.3.	Δικαιώματα δημιουργών και διατήρηση έργων	8
4.4	Περιοδικά και πολιτικές εκδοτών	9
5	Πολιτική διατήρησης	9
5.1	Μέτρα διατήρησης	9
6	Παράρτημα: Οι τύποι αδειών Creative Commons	11

1 Γενικές αρχές

1.1 Σκοπός και αποστολή

Η Πάνδημος (ΠΑΝτειακές ΔΗΜΟΣιεύσεις) αποτελεί το ιδρυματικό ψηφιακό αποθετήριο του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών και έχει ως αποστολή:

- Τη συλλογή, διατήρηση και διάθεση της ερευνητικής και διδακτικής παραγωγής της ακαδημαϊκής κοινότητας του Πανεπιστημίου
- Την προώθηση της Ανοικτής Πρόσβασης (Open Access) στην επιστημονική γνώση
- Την ενίσχυση της ορατότητας και της διάδοσης της επιστημονικής έρευνας του Ιδρύματος
- Τη μακροχρόνια διαφύλαξη του ψηφιακού ακαδημαϊκού περιεχομένου
- Την υποστήριξη της επιστημονικής επικοινωνίας και συνεργασίας

1.2 Θεσμικό πλαίσιο

Σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό του Παντείου Πανεπιστημίου του 2021, το Πανεπιστήμιο στηρίζει κάθε νόμιμη πρωτοβουλία για την ενίσχυση της Ανοικτής Πρόσβασης, ως ελεύθερης, άμεσης, διαρκούς και απαλλαγμένης από τέλη και περιορισμούς πνευματικών δικαιωμάτων, διαδικτυακής πρόσβασης σε ψηφιακό, ακαδημαϊκό και επιστημονικό περιεχόμενο, για ερευνητικούς, εκπαιδευτικούς και μορφωτικούς σκοπούς. Συγκεκριμένα στην παράγραφο 5 του άρθρου 78 του Εσωτερικού Κανονισμού αναφέρεται ότι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και οι υποψήφιοι διδάκτορες, προκειμένου να λύσουν την σχέση τους με τη Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης του Παντείου Πανεπιστημίου είναι υποχρεωμένοι να καταθέσουν στην Πάνδημο τη διπλωματική τους εργασία ή τη διδακτορική τους διατριβή, σε ψηφιακή μορφή, με τη διαδικασία της αυτό-αρχειοθέτησης και παρέχουν την απαραίτητη προσωπική αδειοδότηση των πνευματικών δικαιωμάτων τους.

Επίσης στην παράγραφο 2 του άρθρου 76 αναφέρεται ότι η πολιτική πρόσβασης της Πανδήμου συνάδει με τις αρχές της Διακήρυξης του Βερολίνου για την Ανοικτή Πρόσβαση στη γνώση.

Η λειτουργία του αποθετηρίου βασίζεται στις αρχές και κανονισμούς της ελληνικής και Ευρωπαϊκής νομοθεσίας για την προστασία πνευματικών δικαιωμάτων, στον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (GDPR, ΕΕ 2016/679).

1.3 Διαχείριση και διοικητική εποπτεία

Τη μέριμνα, διαχείριση και διοικητική εποπτεία της Πανδήμου έχει το Τμήμα Τεχνολογιών Πληροφόρησης και Τεχνικής Υποστήριξης της Διεύθυνσης Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης (ΒικεΠ).

Οι χρήστες μπορούν, για οποιαδήποτε πληροφορία, ερώτημα ή τεχνική υποστήριξη, να επικοινωνούν μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση: etdpandemos@panteion.gr

2 Πολιτική ανάπτυξης περιεχομένου

Η ψηφιακή βιβλιοθήκη “Πάνδημος” εκκινώντας ως ένα αποθετήριο κατάθεσης μεταπτυχιακών εργασιών και διδακτορικών διατριβών (institutional mandate) του Παντείου Πανεπιστημίου, σταδιακά μετεξελίχθηκε σε ένα ευρύτερο χώρο δημοσίευσης επιστημονικού υλικού των κοινωνικών επιστημών. Η πολιτική ενσωμάτωσης περιοδικών, συνεδριών και δημοσιεύσεων οδήγησε στην αλλαγή της μορφής και του περιεχομένου, συμβάλλοντας στην δημιουργία ενός ψηφιακού αποθετηρίου που περιλαμβάνει: Γκρίζα βιβλιογραφία (διδακτορικά, μεταπτυχιακά, σημειώσεις μαθημάτων), περιοδικά κοινωνικών επιστημών, συνέδρια της επιστημονικής κοινότητας και δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Παντείου Πανεπιστημίου.

Η ψηφιακή βιβλιοθήκη Πάνδημος αποτελεί χώρο ηλεκτρονικής δημοσίευσης της συγγραφικής δραστηριότητας των μελών της επιστημονικής κοινότητας του Παντείου Πανεπιστημίου. Μέσω της Πανδήμου επιτυγχάνεται η ευρεία δημοσίευση, η άμεση διάθεση, η μεγαλύτερη προβολή και η κατοχύρωση της εργασίας στην ευρεία επιστημονική κοινότητα, ενώ ενισχύεται η επιστημονική επικοινωνία.

Η αναζήτηση, η πλοήγηση και η προβολή του υλικού είναι ελεύθερες για το ευρύ κοινό είτε είναι μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, είτε όχι και δεν απαιτεί εγγραφή στην Πάνδημο. Ωστόσο, η υποβολή υλικού, όπως για παράδειγμα μιας διπλωματικής ή ερευνητικής εργασίας, διδακτορικής διατριβής, απαιτεί πιστοποίηση με στοιχεία ιδρυματικού λογαριασμού.

2.1 Κοινότητες και συλλογές της Πανδήμου

Τρεις βασικές Κοινότητες αναπτύσσει μέχρι τώρα η Πάνδημος:

- Ακαδημαϊκό αποθετήριο
- Αρχείο Ψηφιοποιημένων Περιοδικών
- Πανεπιστημιακές Εκδόσεις

Το Ακαδημαϊκό Αποθετήριο περιλαμβάνει τις διδακτορικές διατριβές, τις μεταπτυχιακές και μεταδιδακτορικές εργασίες και τις δημοσιεύσεις μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας. Η κοινότητα είναι χωρισμένη στα Τμήματα του Παντείου Πανεπιστημίου, ενώ υπάρχουν και συλλογές Τμημάτων που έχουν καταργηθεί (π.χ. Το Τμήμα Δικαίου ή η Πάντειος ως Σχολή).

Το Αρχείο Ψηφιοποιημένων Περιοδικών περιλαμβάνει μέχρι στιγμής 19 τίτλους ελληνικών περιοδικών (Greek Migration news, Intellectum, Αρχείον οικονομικών και κοινωνικών επιστημών, Διαλεκτική : δίμηνη επιθεώρηση θεωρητικού-πολιτικού διαλόγου, Δοκιμές, Ελληνική Επιθεώρηση Εγκληματολογίας, Επιθεώρηση αποκέντρωσης τοπικής αυτοδιοίκησης και περιφερειακής ανάπτυξης, Επιθεώρησις κοινωνικής και δημόσιας οικονομικής, Επιθεώρησις οικονομικών και πολιτικών επιστημών, Λεβιάθαν, Ο Αγώνας της Γυναίκας, Ουτοπία : διμηνιαία έκδοση θεωρίας και πολιτισμού, Πανεπιστήμιο, Πολιτική οικονομία : επιθεώρηση οικονομικών και κοινωνικών επιστημών, Σύγχρονα Θέματα : περιοδικό επιστημονικής έρευνας, Σύγχρονα Θέματα : τριμηνιαία έκδοση επιστημονικού προβληματισμού και παιδείας, Τετράδια : Πολιτικού Διαλόγου Έρευνας και Κριτικής, Ψυχολογία: το περιοδικό της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας, Ψυχολογικά θέματα). Από αυτά τα περισσότερα έχουν σταματήσει να εκδίδονται. Η Βιβλιοθήκη τα ψηφιοποίησε μετά από συμφωνητικό που υπέγραψε το Πανεπιστήμιο με τον εκδότη για την ψηφιακή διατήρηση και την ανοικτή πρόσβαση μέσω της Πανδήμου.

Οι Πανεπιστημιακές εκδόσεις περιλαμβάνουν τις συλλογές : Αφιέρωματα και τιμητικοί τόμοι, Επιστημονική Επετηρίδα της Παντείου Ανωτάτης Σχολής Πολιτικών Επιστημών, Συνέδρια που έχουν πραγματοποιηθεί από επιστημονικές κοινότητες του Παντείου Πανεπιστημίου, καθώς και τα Συνέδρια του Ιδρύματος Καράγιωργα). Το Ιστορικό και Φωτογραφικό Αρχείο του Παντείου ευρετηριάζεται σε άλλη ψηφιακή εφαρμογή.

2.1.1 Υποχρεωτική κατάθεση

Υποχρεούνται να κατατεθούν στο αποθετήριο:

- **Διδακτορικές Διατριβές** που έχουν υποστηριχθεί με επιτυχία.
- **Μεταπτυχιακές Διπλωματικές Εργασίες** που έχουν υποστηριχθεί με επιτυχία.
- **Μεταδιδακτορικές έρευνες** που έχουν ολοκληρωθεί από μεταδιδάκτορες του Πανεπιστημίου.
- **Ερευνητικές και τεχνικές αναφορές** που έχουν πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο των ερευνητικών προγραμμάτων του ΕΛΚΕ Παντείου κι έχουν υποχρεωτική δημοσίευση σε καθεστώς ανοικτής πρόσβασης.

Η κατηγορία των τεκμηρίων περιορισμένης πρόσβασης για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα αφορά ακαδημαϊκά και ερευνητικά έργα των οποίων το

περιεχόμενο δεν είναι άμεσα διαθέσιμο στο κοινό για έναν προκαθορισμένο χρονικό περιορισμό (embargo). Ο περιορισμός αυτός επιβάλλεται από τον κάτοχο των πνευματικών δικαιωμάτων και υπηρετεί συγκεκριμένους σκοπούς που σχετίζονται με την προστασία και την εμπορική ή ακαδημαϊκή αξιοποίηση του έργου, ευαίσθητα δεδομένα, ζητήματα ασφάλειας, προστασία τρίτων μερών, ή ειδικές συμβατικές υποχρεώσεις που δεν επιτρέπουν την άμεση δημοσιοποίηση.

Το χρονικό διάστημα για το οποίο μπορεί να τεθεί περιορισμός στην πρόσβαση δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ένα έτος για τις μεταπτυχιακές εργασίες και τα τρία έτη για τις διδακτορικές διατριβές από την ημερομηνία επιτυχούς υποστήριξης των. Η επιβολή περιορισμού απαιτεί τεκμηριωμένη αιτιολόγηση από τον υποψήφιο-α διδάκτορα και έγκριση από τον-ην επιβλέποντα /ουσα.

Ο περιορισμός αυτός συνάδει με τις διατάξεις που ισχύουν για την κατάθεση διδακτορικών διατριβών στο Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών (ΕΑΔΔ) του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ), διασφαλίζοντας ομοιομορφία στη διαχείριση της ακαδημαϊκής παραγωγής.

2.1.2 Προαιρετική κατάθεση

Ενθαρρύνεται η κατάθεση:

- Επιστημονικών άρθρων (pre-prints και post-prints)
- Κεφαλαίων βιβλίων
- Πρακτικών συνεδρίων
- Ερευνητικών αναφορών και εκθέσεων
- Διδακτικού υλικού (σημειώσεις μαθημάτων, παρουσιάσεις)
- Τεχνικών αναφορών
- Πτυχιακών Εργασιών (κατόπιν έγκρισης)
- Ερευνητικών δεδομένων (datasets)
- Οπτικοακουστικού υλικού επιστημονικού ενδιαφέροντος
- Μονογραφιών και βιβλίων επιστημονικού ενδιαφέροντος

2.1.3 Κριτήρια αποδοχής

Το περιεχόμενο πρέπει:

- Να έχει παραχθεί από μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Παντείου (διδακτικό προσωπικό, μεταδιδακτορικοί ερευνητές, φοιτητές)
- Να έχει ακαδημαϊκό ή ερευνητικό χαρακτήρα
- Να είναι σε τελική μορφή (όχι προσχέδια σε εξέλιξη)
- Να μην περιέχει εμπορική διαφήμιση
- Να συμμορφώνεται με τους κανόνες ακαδημαϊκής δεοντολογίας

2.1.4 Μη επιλέξιμο περιεχόμενο

Δεν γίνεται αποδεκτό περιεχόμενο που:

- Περιέχει υλικό υπό εμπορική προστασία χωρίς άδεια
- Περιέχει δυσφημιστικό ή προσβλητικό υλικό
- Παραβιάζει την προσωπικότητα ή την ιδιωτικότητα τρίτων
- Περιέχει απόρρητα ή ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα χωρίς συγκατάθεση
- Δεν σχετίζεται με την ακαδημαϊκή αποστολή του Πανεπιστημίου

2.2 Μορφότυποι αρχείων και μέγεθος

Για τη διασφάλιση της μακροχρόνιας διαφύλαξης, προτιμώνται : PDF/A (προτιμώμενο για τελικές εκδόσεις), PDF, Microsoft Word (.docx), OpenDocument Text (.odt), Plain Text (.txt)

Για Εικόνες : TIFF (uncompressed), JPEG, PNG καθώς και για οπτικοακουστικό υλικό : MPEG-4 (video), MP3, WAV, FLAC (audio) θα πρέπει να γίνεται επικοινωνία με τη ΒικεΠ.

Μέγεθος Αρχείων : τυπικό όριο ανά αρχείο: 5 MB (Για να μπορούν να ευρετηριαστούν από το Google Scholar). Για μεγαλύτερα αρχεία: Επικοινωνία με τη ΒικεΠ.

Για την κατάθεση τεκμηρίων από τους χρήστες υπάρχει αναλυτικός οδηγός τεκμηρίωσης και βοήθειας αναρτημένος στην αρχική σελίδα της Πανδημού: <https://pandemos.panteion.gr/documentation>

3 Πολιτική δεδομένων / μεταδεδομένων - Διαλειτουργικότητα

Η πρόσβαση στα βιβλιογραφικά δεδομένα και μεταδεδομένα της Πανδημού είναι πλήρως ανοιχτή. Η τεκμηρίωση του περιεχομένου του Αποθετηρίου συνιστά πνευματική παραγωγή της Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης του Παντείου Πανεπιστημίου και παρέχεται ελεύθερα σε όλους τους χρήστες.

Η Πανδημός υιοθετεί και εφαρμόζει τους απαραίτητους μηχανισμούς διαλειτουργικότητας σε επίπεδο περιγραφικών, δομικών και διαχειριστικών μεταδεδομένων, καθώς και πρωτοκόλλων συγκομιδής μεταδεδομένων. Για το σκοπό αυτό, το Αποθετήριο χρησιμοποιεί διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα, όπως το Dublin Core, το healMeta σχήμα και το πρωτόκολλο OAI-PMH. Η χρήση αυτών των προτύπων διασφαλίζει τον εντοπισμό και την ανάκτηση των τεκμηρίων από εθνικές (OpenArchives) και διεθνείς μηχανές αναζήτησης του διαδικτύου και επιτρέπει τη διαλειτουργικότητα με άλλα ψηφιακά αποθετήρια σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο, όπως η Europeana. Με τον τρόπο αυτό

επιτυγχάνεται η βέλτιστη διάχυση της επιστημονικής πληροφορίας και η ευρύτερη προβολή του ακαδημαϊκού και ερευνητικού έργου του Παντείου Πανεπιστημίου.

Για τη μοναδική και μόνιμη ταυτοποίηση των τεκμηρίων που φιλοξενούνται στο Αποθετήριο, η Πάνδημος εφαρμόζει μόνιμα αναγνωριστικά (Persistent Identifiers) όπως Handles και DOIs. Παράλληλα, προκειμένου να διευκολυνθεί η ταυτοποίηση των ερευνητών και η διασύνδεση της ερευνητικής τους δραστηριότητας, το σύστημα υποστηρίζει τη χρήση των μοναδικών αναγνωριστικών ORCID (Open Researcher and Contributor ID) για όσους ερευνητές έχουν εγγραφεί στο αντίστοιχο διεθνές μητρώο.

Οι ερευνητές μπορούν να αποκτήσουν δωρεάν το αναγνωριστικό ORCID μέσω της πλατφόρμας <https://orcid.org/>, ενώ η υιοθέτηση του ORCID παρέχει στους ερευνητές τη δυνατότητα να ελέγχουν τον τρόπο με τον οποίο το όνομά τους αναφέρεται στη βιβλιογραφία, ενισχύοντας ταυτόχρονα τόσο την προσωπική τους ταυτοποίηση και αναγνωρισιμότητα όσο και την ορατότητα και τον αντίκτυπο των ερευνητικών τους αποτελεσμάτων.

Η γλώσσα των μεταδεδομένων είναι πρωτογενώς στην ελληνική, ενώ είναι υποχρεωτική η αγγλική μετάφραση για τίτλο, περίληψη και λέξεις κλειδιά. Παράλληλα παρέχεται πολυγλωσσικότητα, όπου είναι δυνατόν.

4 Πολιτική πνευματικών δικαιωμάτων

4.1. Κατοχή πνευματικών δικαιωμάτων

Κάτοχος των πνευματικών δικαιωμάτων των έργων που δημοσιεύονται στην Πάνδημο παραμένει ο δημιουργός ή οι δημιουργοί τους, εκτός εάν τα δικαιώματα έχουν εκχωρηθεί σε τρίτους με σχετική συμφωνία. Ο καταθέτης ορίζει την άδεια χρήσης του τεκμηρίου που καταθέτει και εκχωρεί στη Βιβλιοθήκη του Παντείου το μη αποκλειστικό δικαίωμα δημοσίευσης, διάθεσης, διατήρησης και διαχείρισης του έργου μέσω του Διαδικτύου.

Σε περιπτώσεις έργων με περισσότερους του ενός δημιουργούς, ο καταθέτης αποδέχεται την παραχώρηση του μη αποκλειστικού δικαιώματος και λαμβάνεται ως δεδομένο ότι έχει εξασφαλίσει τη συναίνεση όλων των συνδημιουργών. Οι καταθέτες πρέπει να διασφαλίζουν ότι έχουν δικαίωμα κατάθεσης όλου του υλικού, ενώ έχουν λάβει άδειες για τυχόν υλικό τρίτων (εικόνες, γραφήματα, κ.λπ.)

4.2. Όροι χρήσης και διάθεσης

Για τα ψηφιακά τεκμήρια που δημοσιεύονται χωρίς συγκεκριμένη άδεια χρήσης, επιτρέπεται η αντιγραφή, αναπαραγωγή, αναδημοσίευση, μετάφραση ή διασκευή μέρους ή του συνόλου τους για προσωπική έρευνα και για εκπαιδευτικούς και μη κερδοσκοπικούς σκοπούς, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια, υπό τις εξής προϋποθέσεις: α) αναφορά του δημιουργού ή των δημιουργών, του τίτλου και των πλήρων βιβλιογραφικών στοιχείων του τεκμηρίου, β) αναφορά του συνδέσμου της πηγής (URL διεύθυνση).

Για την εμπορική εκμετάλλευση του περιεχομένου απαιτείται γραπτή άδεια από τον κάτοχο των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Συνιστάται στους δημιουργούς να συνοδεύουν τις εργασίες τους με άδεια Creative Commons για τον καθορισμό των όρων χρήσης από τρίτους (βλέπε Παράρτημα για άδειες Creative Commons).

Εάν δεν επιλεγεί άδεια, εφαρμόζεται: **CC BY-NC-ND 4.0** (Αναφορά-Μη Εμπορική Χρήση-Όχι Παράγωγα)

Τα βιβλιογραφικά δεδομένα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για μη κερδοσκοπικούς ή εμπορικούς σκοπούς χωρίς άδεια της Βιβλιοθήκης, με αναφορά στην πηγή ανάκτησης ή δημιουργώντας σύνδεσμο στην εγγραφή.

4.3. Δικαιώματα δημιουργών και διατήρηση έργων

Η κατάθεση έργων στην Πάνδημο δεν απαγορεύει στους δημιουργούς τη μελλοντική δημοσίευση του έργου με την ίδια ή διαφορετική μορφή, σε έντυπη ή ψηφιακή μορφή, σε οποιοδήποτε άλλο μέσο. Η Βιβλιοθήκη διατηρεί το δικαίωμα αλλαγής ή μετατροπής των μορφοτύπων των αρχείων για λόγους διατήρησής τους.

Όταν ένα μέλος της ακαδημαϊκής κοινότητας ολοκληρώσει τη συνεργασία του με το Πάντειο, το έργο που έχει κατατεθεί παραμένει στο Αποθετήριο. Προηγούμενες εκδόσεις εργασιών δεν αντικαθίστανται από νεότερες, αλλά γίνονται δεκτές νέες εκδόσεις ως διακριτά τεκμήρια.

Τα κατατεθειμένα τεκμήρια (πτυχιακές, μεταπτυχιακές εργασίες και διδακτορικές διατριβές) οφείλουν να έχουν ελεγχθεί για λογοκλοπή με ευθύνη του επιβλέποντα καθηγητή. Η Βιβλιοθήκη δεν φέρει ευθύνη επί του περιεχομένου των τεκμηρίων και δεν υποχρεούται σε οποιασδήποτε μορφής αποζημίωση.

Για τα ορφανά έργα εφαρμόζεται η σχετική νομοθετική ρύθμιση (Ν 4212/2013) που επιτρέπει τη χρήση τους από δημόσιες Βιβλιοθήκες για σκοπούς ψηφιοποίησης, διάθεσης, ευρετηρίασης και συντήρησης.

Ελεύθερα προσβάσιμα είναι τα αρχεία PDF για ερευνητικούς ή/και διδακτικούς- σε κάθε περίπτωση μη εμπορικούς ή/και κερδοσκοπικούς- σκοπούς με την προϋπόθεση της αναφοράς του συνδέσμου για την πηγή ανάκτησής τους, ενώ τα επεξεργάσιμα αρχεία DOC διευκολύνουν την προσβασιμότητα μονάχα των εντυποανάπηρων φοιτητών που δίδονται μετά από αίτημά τους.

4.4 Περιοδικά και πολιτικές εκδοτών

Στο Αρχείο Ψηφιοποιημένων περιοδικών οι βιβλιοθηκονόμοι δημοσιεύουν την ψηφιακή έκδοση των τευχών με βάση τη συμφωνημένη χρονική καθυστέρηση (Moving Wall) εκδότη (π.χ. για την Ουτοπία τα τελευταία 5 τεύχη, για τα Σύγχρονα Θέματα τον τελευταίο χρόνο)

Για δημοσιευμένα άρθρα, οι συγγραφείς πρέπει να ελέγχουν την πολιτική του εκδότη (π.χ. μέσω SHERPA/RoMEO) ή να καταθέτουν την εγκεκριμένη έκδοση (pre-print, post-print, ή publisher version) ή να τηρούν τις περιόδους εμπάργκο.

5 Πολιτική διατήρησης

Σκοπός της πολιτικής διατήρησης είναι η μακροπρόθεσμη διατήρηση και διασφάλιση της ακεραιότητας της Πανδήμου, καθώς και η δυνατότητα των χρηστών να ανακτούν και να αναπαράγουν το ψηφιακό περιεχόμενο σε βάθος χρόνου, ανεξάρτητα από τις τεχνολογικές εξελίξεις. Η πολιτική διατήρησης που ακολουθείται επιτρέπει τη μετάπτωση των ψηφιακών τεκμηρίων και των μεταδεδομένων τους από ένα περιβάλλον λογισμικού σε ένα άλλο ή από μια γενιά υπολογιστών σε μια μεταγενέστερη, διατηρώντας ακέραιο το ψηφιακό περιεχόμενο.

Η Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης του Παντείου Πανεπιστημίου δεσμεύεται να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για τη βιώσιμη ψηφιακή διατήρηση των εργασιών που υποβάλλονται στην Πάνδημο, τη διατήρηση του δικτυακού περιβάλλοντος του αποθετηρίου και την εξασφάλιση της απρόσκοπτης πρόσβασης στο περιεχόμενό του. Το Πανεπιστήμιο λαμβάνει όλα τα προβλεπόμενα μέτρα για τη μακροπρόθεσμη συντήρηση, διατήρηση και προσβασιμότητα του περιεχομένου.

5.1 Μέτρα διατήρησης

Για τη διασφάλιση της μακροχρόνιας διατήρησης και προσβασιμότητας των ψηφιακών αρχείων, εφαρμόζονται τα εξής μέτρα:

- Αντίγραφα ασφαλείας: Τακτική (εβδομαδιαία) λήψη αντιγράφων ασφαλείας (back-up) τόσο του λογισμικού όσο και του περιεχομένου της Πανδήμου, σε διαφορετικά γεωγραφικά σημεία ή διαφορετικά μέσα

(cloud storage, σκληρούς δίσκους ή άλλα). Χρήση κεντρικού server ως αποθηκευτικού μέσου με τακτική ανανέωση.

- Ανανέωση τεχνολογικών υποδομών: Συνεχής ανανέωση των μέσων αποθήκευσης και των λογισμικών υποδομής και εφαρμογών, λόγω της γρήγορης απαξίωσης της τεχνολογίας.
- Μετατροπή μορφοτύπων: Μετατροπή των μορφών αρχείων στην καταλληλότερη, σύμφωνα με τις εκάστοτε τεχνολογικές εξελίξεις. Μετατροπή επισφαλών μορφών αρχείων σε ασφαλείς, διεθνώς αναγνωρισμένους μορφότυπους για επιτυχημένη μετάπτωση σε νεώτερους μορφότυπους στο μέλλον.
- Μόνιμα αναγνωριστικά: Απόδοση μόνιμων αναγνωριστικών (Persistent Identifiers) σε όλες τις κατατεθειμένες εργασίες.
- Διεθνή Πρότυπα: Χρήση Διεθνών Προτύπων καταχώρισης και αποθήκευσης βιβλιογραφικών δεδομένων και τεκμηρίων.

Ο δημιουργός παραχωρεί ρητώς στην Πάνδημο την ευχέρεια και το δικαίωμα αλλαγής ή μετατροπής των μορφοτύπων των αρχείων για λόγους διατήρησής τους. Το προσωπικό της Βιβλιοθήκης επιτηρεί, στο μέτρο του δυνατού, τη διασφάλιση των δικαιωμάτων Πνευματικής Ιδιοκτησίας των τεκμηρίων σύμφωνα με τις διεθνείς ή εθνικές πρακτικές και προβαίνει σε ενημέρωση της ακαδημαϊκής κοινότητας για σημαντικές αλλαγές στο Αποθετήριο.

Για την ψηφιακή διατήρηση του υλικού που υποβάλλεται και την εξασφάλιση της απρόσκοπτης πρόσβασης στο περιεχόμενο, θα πρέπει να ακολουθούνται οι οδηγίες που περιγράφονται στην Πολιτική Κατάθεσης Τεκμηρίων και τα αρχεία να υποβάλλονται σε μορφότυπους που υποστηρίζονται από το σύστημα, σύμφωνα με τις εκάστοτε τεχνολογικές δυνατότητες.

6 Παράρτημα: Οι τύποι αδειών Creative Commons

Αναφορά Δημιουργού 4.0 (CC-BY)

Η συγκεκριμένη άδεια επιτρέπει στους πιθανούς χρήστες να αναδιανέμουν, να κάνουν διασκευές, να τροποποιούν και να δημιουργούν παράγωγα του έργου, ακόμη και με εμπορική χρήση, με την προϋπόθεση αναφέρουν ρητά το δημιουργό του πρωτοτύπου. Η χρήση της άδειας αυτής συνιστάται για τη μεγιστοποίηση της διάχυσης και της χρήσης του αδειοδοτούμενου υλικού.

Αναφορά Δημιουργού – Παρόμοια Διανομή 4.0 (CC-BY-SA)

Η εν λόγω άδεια επιτρέπει στο κοινό να κάνει διασκευές, να τροποποιεί και να δημιουργεί παράγωγα του έργου, υπό την προϋπόθεση να γίνεται αναφορά στον δημιουργό και η αναδιάρθρωση να πραγματοποιείται υπό τους ίδιους ακριβώς όρους. Όλα τα νέα έργα που θα βασίζονται στο πρωτότυπο θα διανέμονται υπό τους όρους της αρχικής άδειας, επομένως, στα παράγωγα έργα θα επιτρέπεται, για παράδειγμα, η εμπορική χρήση. Ένα καλό παράδειγμα χρήσης της συγκεκριμένης άδειας είναι η Wikipedia και κατά συνέπεια, συνιστάται για όλα τα παρόμοια έργα.

Αναφορά Δημιουργού – Μη Εμπορική Χρήση 4.0 (CC-BY-NC)

Αυτή η άδεια επιτρέπει στους άλλους να κάνουν διασκευές, να τροποποιούν και να δημιουργούν παράγωγα του δικού σας έργου, αλλά χωρίς εμπορική χρήση. Αν και τα νέα τους έργα πρέπει να σας αναγνωρίζουν και να παραμένουν μη-εμπορικά, δεν οφείλουν να τα αδειοδοτούν με τους ίδιους όρους.

Αναφορά Δημιουργού – Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 (CC-BY-ND)

Η συγκεκριμένη άδεια απαγορεύει τη δημιουργία νέων έργων με βάση το πρωτότυπο, αλλά επιτρέπει την αναδιανομή του αρχικού έργου, ακόμη και για εμπορικούς σκοπούς, υπό την προϋπόθεση να γίνεται αναφορά στο δημιουργό.

Αναφορά Δημιουργού – Μη Εμπορική Χρήση – Παρόμοια Διανομή 4.0 (CC-BY-NC-SA)

Η εν λόγω άδεια επιτρέπει στους χρήστες να κάνουν διασκευές, να τροποποιούν και να δημιουργούν παράγωγα του έργου, χωρίς να τα διαθέτουν για εμπορικούς σκοπούς, υπό την προϋπόθεση γίνεται αναφορά στο δημιουργό και να αναδιαθέτουν το έργο με τους ίδιους ακριβώς όρους.

Αναφορά Δημιουργού – Μη Εμπορική Χρήση – Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 (CC BY-NC-ND)

Η συγκεκριμένη άδεια είναι η πιο περιοριστική, ως προς τα δικαιώματα του χρήστη, σε σχέση με τις υπόλοιπες κύριες άδειες. Επιτρέποντας στο κοινό να έχει πρόσβαση στο έργο και να το διανέμει εφόσον γίνει αναφορά στο δημιουργό, ωστόσο, απαγορεύει οποιαδήποτε τροποποίηση ή αναδιανομή για εμπορικούς σκοπούς.

Άδεια κοινού κτήματος (CC0)

Η συγκεκριμένη άδεια παρέχει στο κοινό μεγάλο περιθώριο ελευθερίας ως προς τη χρήση του έργου. Το έργο διατίθεται από το δημιουργό με σκοπό να αποτελέσει κοινό κτήμα της ανθρωπότητας. Επί της ουσίας, το μόνο δικαίωμα που διατηρεί ο δημιουργός είναι εκείνο της πατρότητας του έργου, που παραμένει απαράγραπτο.